

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 145/19

Λουξεμβούργο, 19 Οκτωβρίου 2019

Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-585/18, C-624/18 και
C-625/18

A.K. κατά Krajowa Rada Sądownictwa και CP και DO κατά Sąd Najwyższy

Το αιτούν δικαστήριο πρέπει να διακριβώσει την ανεξαρτησία του νέου πειθαρχικού τμήματος του πολωνικού Ανωτάτου Δικαστηρίου, προκειμένου να κρίνει αν το όργανο αυτό δύναται να επιληφθεί διαφορών σχετικών με τη συνταξιοδότηση των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου ή αν οι διαφορές αυτές πρέπει να εκδικάζονται από άλλο δικαιοδοτικό όργανο το οποίο πληροί την απαίτηση αυτή περί ανεξαρτησίας

Με την απόφαση Α. Κ. κ.λπ. (Ανεξαρτησία του πειθαρχικού τμήματος του Ανωτάτου Δικαστηρίου) (C-585/18, C-624/18 και C-625/18), την οποία εξέδωσε στις 19 Νοεμβρίου 2019, στο πλαίσιο ταχείας διαδικασίας, το Δικαστήριο, τμήμα μείζονος συνθέσεως, έκρινε ότι το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής, το οποίο κατοχυρώνεται με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επιβεβαιώνεται, σε έναν ειδικό τομέα, από την οδηγία 2007/78¹, αποκλείει διαφορές σχετικές με την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης να εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα οργάνου που δεν αποτελεί ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο. Κατά το Δικαστήριο, τούτο συμβαίνει οσάκις οι αντικειμενικές συνθήκες της συστάσεως του οικείου οργάνου και τα χαρακτηριστικά γνωρίσματά του, καθώς και ο τρόπος διορισμού των μελών του, δύναται να προκαλέσουν στους πολίτες εύλογες αμφιβολίες ως προς τη στεγανότητα του οργάνου αυτού έναντι εξωτερικών στοιχείων, ειδικότερα δε έναντι της άμεσης ή έμμεσης ασκήσεως επιρροής εκ μέρους της νομοθετικής και της εκτελεστικής εξουσίας, και ως προς την ουδετερότητά του έναντι των αντιπαρατιθέμενων συμφερόντων. Τα στοιχεία αυτά δύναται, ως εκ τούτου, να έχουν ως αποτέλεσμα να μη δίδει το εν λόγω όργανο εντύπωση ανεξαρτησίας ή αμεροληψίας, στοιχείο που μπορεί να θίξει την εμπιστοσύνη την οποία πρέπει να εμπνέει η δικαιοσύνη στους πολίτες στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής κοινωνίας. Στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να καθορίσει, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα κρίσιμα στοιχεία που έχει στη διάθεσή του, αν τούτο όντως συμβαίνει στην περίπτωση του νέου πειθαρχικού τμήματος του πολωνικού Ανωτάτου Δικαστηρίου. Σε τέτοια περίπτωση, η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης επιβάλλει στο αιτούν δικαστήριο να μην εφαρμόσει τη διάταξη του εθνικού δικαίου βάσει της οποίας αποκλειστικώς αρμόδιο να επιληφθεί διαφορών σχετικών με τη συνταξιοδότηση των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου είναι το εν λόγω πειθαρχικό τμήμα, ώστε οι διαφορές αυτές να μπορούν να εξετασθούν από δικαιοδοτικό όργανο το οποίο πληροί τις απαιτήσεις περί ανεξαρτησίας και αμεροληψίας και το οποίο θα ήταν αρμόδιο στον οικείο τομέα εάν η αρμοδιότητά του δεν αποκλειόταν βάσει της εν λόγω διατάξεως.

Στις εκκρεμείς ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου υποθέσεις, τρεις Πολωνοί δικαστές (του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου και του Ανωτάτου Δικαστηρίου) προέβαλλαν, μεταξύ άλλων, παραβιάσεις της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ηλικίας στον τομέα της απασχολήσεως, λόγω της πρόωρης συνταξιοδοτήσεώς τους, σύμφωνα με τον νέο νόμο της 8ης Δεκεμβρίου 2017 περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Μολονότι, κατόπιν πρόσφατης τροποποιήσεως, ο νόμος αυτός δεν αφορά πλέον τους δικαστές οι οποίοι, όπως οι ασκήσαντες ένδικα βοηθήματα στις υποθέσεις των κύριων δικών, υπηρετούσαν ήδη στο Ανώτατο Δικαστήριο κατά τον χρόνο θέσεως σε ισχύ του εν λόγω νόμου και μολονότι, κατά συνέπεια, οι ως άνω ασκήσαντες ένδικα

¹ Οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ 2000, L 303, σ. 16).

βοηθήματα εξακολούθησαν να ασκούν τα καθήκοντά τους ή επέστρεψαν σε αυτά, το αιτούν δικαστήριο εκτίμησε ότι εξακολουθούσε να πρέπει να επιλύσει ζήτημα δικονομικού χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, ενώ το επίμαχο είδος ένδικης διαφοράς υπαγόταν κανονικά στην αρμοδιότητα του νεοσυσταθέντος στο Ανώτατο Δικαστήριο πειθαρχικού τμήματος, το αιτούν δικαστήριο διερωτήθηκε αν, λόγω αμφιβολιών ως προς την ανεξαρτησία του οργάνου αυτού, όφειλε να μην εφαρμόσει τους εθνικούς κανόνες περί κατανομής δικαιοδοτικών αρμοδιοτήτων και, εφόσον παρίσταται ανάγκη, να επιληφθεί το ίδιο των διαφορών αυτών επί της ουσίας.

Καταρχάς, το Δικαστήριο, αφού επιβεβαίωσε ότι έχουν εφαρμογή, εν προκειμένω, τόσο το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων όσο και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, υπενθύμισε ότι η απαίτηση περί ανεξαρτησίας των δικαιοδοτικών οργάνων αποτελεί ουσιώδες στοιχείο του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας και του θεμελιώδους δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, δικαιωμάτων τα οποία είναι κεφαλαιώδους σημασίας για τη διασφάλιση της προστασίας του συνόλου των δικαιωμάτων των οποίων απολαύουν οι πολίτες βάσει του δικαίου της Ένωσης και για την προάσπιση των κοινών αξιών των κρατών μελών οι οποίες μνημονεύονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, ιδίως δε της αξίας του κράτους δικαίου. Ακολουθώντας, υπενθύμισε αναλυτικά τη νομολογία του ως προς το περιεχόμενο της απαιτήσεως αυτής περί ανεξαρτησίας και επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι, σύμφωνα με την αρχή της διακρίσεως των εξουσιών που χαρακτηρίζει τη λειτουργία ενός κράτους δικαίου, η ανεξαρτησία των δικαστηρίων πρέπει να διασφαλίζεται έναντι της νομοθετικής και της εκτελεστικής εξουσίας.

Εν συνεχεία, το Δικαστήριο επισήμανε τα ειδικά στοιχεία τα οποία πρέπει να εξετάσει το αιτούν δικαστήριο προκειμένου να μπορέσει να εκτιμήσει αν το πειθαρχικό τμήμα του Ανωτάτου Δικαστηρίου παρέχει ή όχι επαρκή εγγύα ανεξαρτησίας.

Πρώτον, το Δικαστήριο ανέφερε ότι απλώς και μόνον ο διορισμός των δικαστών του πειθαρχικού τμήματος από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας δεν δύναται να δημιουργήσει εξάρτηση από τον πολιτική εξουσία ούτε να προκαλέσει αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία τους, εφόσον, κατόπιν του διορισμού τους, οι δικαστές αυτοί δεν υπόκεινται σε καμία πίεση και δεν δέχονται εντολές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Εξάλλου, η προηγούμενη παρέμβαση του Εθνικού Δικαστικού Συμβουλίου, το οποίο είναι επιφορτισμένο να προτείνει τους προς διορισμό δικαστές, μπορεί να οριοθετήσει αντικειμενικώς τη διακριτική ευχέρεια του Προέδρου της Δημοκρατίας, υπό την προϋπόθεση, πάντως, ότι το όργανο αυτό είναι το ίδιο αρκούντως ανεξάρτητο έναντι της νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας και έναντι του Προέδρου της Δημοκρατίας. Το Δικαστήριο διευκρίνισε συναφώς ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη τόσο πραγματικά όσο και νομικά στοιχεία σχετικά, αφενός, με τις συνθήκες διορισμού των μελών του νέου πολωνικού Εθνικού Δικαστικού Συμβουλίου και, αφετέρου, με τον τρόπο με τον οποίο το όργανο αυτό επιτελεί συγκεκριμένα την αποστολή του ως θεματοφύλακα της ανεξαρτησίας των δικαστηρίων και των δικαστών. Το Δικαστήριο ανέφερε επίσης ότι πρέπει να διακριβωθεί το εύρος του δικαστικού ελέγχου των προτάσεων που υποβάλλει το Εθνικό Δικαστικό Συμβούλιο, καθόσον οι αποφάσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας περί του διορισμού δικαστών δεν επιδέχονται τέτοιο έλεγχο.

Δεύτερον, το Δικαστήριο επισήμανε άλλα στοιχεία τα οποία χαρακτηρίζουν κατά τρόπο πλέον άμεσο το πειθαρχικό τμήμα. Παραδείγματος χάριν, ανέφερε ότι, εντός του ιδιαίτερου πλαισίου που διαμορφώθηκε λόγω της, ιδιαίτερας αμφιλεγόμενης, θεσπίσεως των διατάξεων του νέου νόμου περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου τις οποίες έκρινε αντίθετες προς το δίκαιο της Ένωσης με την απόφασή του της 24ης Ιουνίου 2019, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία του Ανωτάτου Δικαστηρίου) (C-619/18)², ήταν σημαντικό να επισημανθεί ότι στο πειθαρχικό τμήμα ανατέθηκε αποκλειστική αρμοδιότητα να επιλαμβάνεται διαφορών σχετικών με τη βάση του νόμου αυτού συνταξιοδότηση των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ότι το τμήμα αυτό πρέπει να απαρτίζεται αποκλειστικώς από νεοδιορισθέντες δικαστές ή, ακόμη, ότι φαίνεται να απολαύει ιδιαίτερου βαθμού αυτονομίας στο πλαίσιο του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Εν γένει, το Δικαστήριο διευκρίνισε επανειλημμένα ότι, μολονότι καθένα από τα εξεταζόμενα στοιχεία, θεωρούμενο μεμονωμένα, δεν θέτει κατ' ανάγκη εν αμφιβόλω την ανεξαρτησία του οργάνου αυτού, η εξέταση

² Απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Ιουνίου 2019, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία του Ανωτάτου Δικαστηρίου) (C-619/18 και AT αριθ. 81/19).

του συνδυασμού των στοιχείων αυτών μπορεί, αντιθέτως, να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της απόφασεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106